Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolfu Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulu inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ ese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lun 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 213. Braşovŭ, Sâmbătă 23 Septemvre (5 Octomvre) 1889.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu **1 Octomvre 1889** stilŭ vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ** la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurită şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 22 Septemvre v.

In faimosulŭ toastŭ ce l'a ţinutŭ alaltăerĭ ministrulŭ-preşedinte Tisza la banchetulŭ din Oradea-mare, elŭ a disŭ cu privire la situaţia financiară următórele:

„Nu voiu sĕ vorbescŭ de aceea, cum s'a împlinitŭ ceea ce am pusŭ în perspectivă eu înainte cu câţiva anĭ şi ca conducătorŭ alŭ resortului ministeriului de de finance. De-o parte legile create, de altă parte bilanţurile presentate de atuncĭ rĕspundŭ la acésta şi va rĕspunde acelŭ proiectŭ budgetarŭ, pe care'lŭ va presenta în curêndŭ onoratulŭ meu amicu, ministrulŭ de finanţe, corpurilorŭ legiuitóre ale ţerii. Credŭ, că nu mĕ înşelŭ, décă dicŭ, că orĭ şi care, décă nu aşteptă *imposibilulŭ*, va fi mulţumitŭ şi va nutri speranţa, că în viitorŭ *vomŭ înainta mai iute în lucrarea nóstră de reformă*. Numai câtŭ firesce acestŭ progresŭ mai grabnicŭ nu trebue sĕ ne răpéscă cu sine într'atâta, încâtŭ asupra lui sĕ lăsămŭ din vedere fiă şi numai pe unŭ momentŭ punctele de vedere financiare şi importanţa *regulării financiare.*“

D-lŭ Tisza se laudă dér cu resultatele financiare ale regimului sĕu. Şi are dreptate fóia apponyistă când dice, că înclinarea la propria laudă până acuma n'a trecutŭ ca virtute a bărbaţilorŭ de statŭ, dér póte fi încâtva scusatŭ prin acea împrejurare, „că acéstă politică financiară este avisată la lauda urditorilorŭ ei, deórece în tótă ţera nu se află nimenĭ, care sĕ vorbéscă cu recunoscinţă despre ea.“ Suntŭ interesante şi observările ce le face „Budapester Tagblatt“ cu privire la viitórea espunere financiară, cu care s'a fălitŭ de acum d-lŭ Tisza. Etă ce dice numita fóiă:

„D-lŭ Tisza se provócă în vorbirea sa la viitórea espunere financiară a colegului sĕu dela finance. Noi nicĭ că ne îndoimŭ, că d-lŭ Dr. Wekerle va presenta de astădată parlamentului unŭ budgetŭ c'unŭ deficitŭ de totŭ micŭ şi neînsemnatŭ. Dér întrebămŭ pe d-lŭ Tisza însuşi, căruia i-sa încredinţatŭ înainte cu 15 anĭ guvernulŭ, în schimbulŭ promisiunei sale că va restabili echilibrulŭ în finance, îlŭ întrebămŭ, décă crede cumva, că după fusiune relaţiunile politice s'ar fi desfăşuratŭ pentru dênsulŭ totŭ aşa, décă ar fi declaratŭ atuncĭ ţerii, că va privi ca finită opera reconstruirei financiare numai atuncĭ, când ministrulŭ de finance — după prelungirea terminelorŭ de plată a rentei pentru ştergerea datoriei pe timpŭ de şeptedecĭ de anĭ, în sumă anuală de vr'o două-spredece milióne — va fi în stare a presenta parlamentului unŭ budgetŭ numai cu 2—3 milióne deficitŭ?“

„Căcĭ décă d-lŭ Tisza îşĭ dă adĭ aerulŭ c'unŭ grandiosŭ aplombŭ, ca şi când şi-ar fi împlinitŭ promisiunea dată ţĕrii, atuncĭ trebue sĕ obiectămŭ, că nu este altceva decâtŭ o apucătură de şarlatanŭ, décă guvernulŭ pentru 1890 vorbesce numai de unŭ deficitŭ de 2—3 milióne“.

„*In adevĕrŭ deficitulŭ anului viitorŭ este de două orĭ mai mare ca acela alŭ anului curentŭ, care a fostŭ preliminatŭ cu 7.3 milióne.* Căcĭ între aceste două budgete şi acea operaţiune făcută în cadrulŭ conversiunei datoriei de statŭ, prin care guvernulŭ a amânatŭ plata rentei pentru ştergerea datoriei în sumă de 12 milióne la anŭ pe timpŭ de şeptedecĭ de anĭ“.

„Décă dér deficitulŭ în anulŭ curentŭ a fostŭ de şepte milióne, ér în anulŭ 1890, când renta pentru ştergerea datoriei, amânată, nu mai este de a se plăti, este de 2—3 milióne, atuncĭ avemŭ de a face aicĭ pentru 1890 c'unŭ deficitŭ veritabilŭ de 14—15 milióne, care deficitŭ prin urmare este cu 7—8 milióne mai mare decâtŭ celŭ din anulŭ curentŭ“.

„Şi cu acésta se fălesce ministrulŭ preşedinte!.... Intr'adevĕrŭ, o măiestriă financiară, ale căreia resultate consistă în aceea, de a lua de pe spinarea generaţiunei presente o datoriă amortisabilă şi a-o încărca în spinarea generaţiunei următóre, ar avé cuvêntŭ sĕ fiă mai puţinŭ lăudărósă şi ar trebui bine sĕ se gândéscă, înainte de a pune acestei scamatorii financiare politice coróna neadevĕrurilorŭ matematice!“

Nu trebue sĕ uitămŭ că fóia, care scrie astfelŭ, deşi este opoziţională, îşĭ impune însĕ totuşĭ órecare reservă în cestiunea financelorŭ statului ungarŭ, vrêndŭ sĕ cruţe astfelŭ susceptibilităţile naţionale şi creditulŭ statului.

Mai puţinŭ reservatŭ se vorŭ pronunţa însĕ foile stângei estreme maghiare şi sperămŭ că deputaţii acestei partide vorŭ face cu ocasiunea desbaterei bugetare mai multă lumină asupra situaţiunei financiare, despre care pretinde d-lŭ Tisza că ar fi mulţumitóre.

Tisza a dis'o, numai elŭ o şi scie! Căcĭ nimenĭ dintre milióanele de locuitorĭ ai statului nu sémte acéstă pretinsă îmbunătăţire, nimenĭ nu crede cuvintelorŭ ministrului-preşedinte!

DIN AFARĂ.

Manifestaţiuni pentru Rusia în Parisŭ.

Cele mai multe diare francese anunţă, că în conductulŭ festivŭ, care a defilatŭ pe dinaintea preşedintelui republicei *Carnot* cu ocasiunea *împărţirii premiilorŭ* pentru *esposiţia din Parisŭ*, s'a aflatŭ şi comisiunea rusécă cu stégulŭ rusescŭ, şi că a fostŭ salutată cu aplause frenetice, când a plecatŭ stégulŭ rusescŭ dinaintea tribunei preşedintelui.

Acésta nu este esactŭ. Rusia n'a luatŭ parte în modŭ oficialŭ la acéstă festivitate. Corespondentulŭ diarului berlinesŭ „National-Ztg.“ anunţă cu privire la acésta: Comisiunea rusécă de faptŭ n'a luatŭ parte la conductŭ. Dér a figuratŭ în conductulŭ festivŭ comisiunea Finlandei, care posede pe câmpulŭ lui Marte unŭ deosebitŭ pavilionŭ. Stégulŭ ei cu vulturulŭ rusescŭ a fostŭ ţinutŭ de publicŭ ca stégŭ rusescŭ şi a fostŭ salutatŭ de aceea în modŭ demonstrativŭ. N'a fostŭ de faţă nimenĭ dela ambasada rusécă, pe când mulţĭ secretarĭ şi ataşaţĭ dela ambasada germană, austriacă italiană, spaniolă ş. a. au primitŭ învitarea ce li-s'a făcutŭ şi au luatŭ parte la festivitate pe tribuna preşedintelui republicei.

Visita Ţarului la Berlinŭ.

Vorbindŭ de visita Ţarului la Berlinŭ, „Novoie Vremia“ dice, că probabilŭ acéstă visită va avé ca urmare, că Germania nu va întreprinde multŭ timp nimicŭ ce ar puté turbura pacea. Acum se ocupă şi „Graşdanin“ de urmările posibile ale visitei Ţarului şi dice că ele vorŭ fi de-o mare însemnătate politică. Situaţiunea interióră şi esterióră a Germaniei, dice „Graşdanin“, e adĭ de aşa, încâtŭ ea nu póte sĕ lase sĕ trécă ocasiunea acésta. Evenimentulŭ din Berlin póte avé ca urmare anumite negociărĭ asupra cestiunilorŭ litigióse politice, carĭ apasă ca o povară grea asupra păcii europene. Deşi Germania se află în fruntea triplei alianţe, totuşĭ conducĕtorii ei sciu, că numai în timpŭ de pace se potŭ basa pe acéstă ligă. O înţelegere cu Rusia va fi întotdéuna celŭ mai bun mijlocŭ pentru Germania de a scăpa de dificultăţĭ.

Se vede din îngrijirea, cu care urmărescŭ oficioşii austriacĭ orĭ-ce fasă a politicei germane — dice „Graşdanin“,— că cercurile conducĕtóre din Berlinŭ nisuescŭ a stabili o asemenea înţelegere cu Rusia. Este numai de doritŭ — închéiă fóia rusécă — ca acéstă îngrijire a oficioşilorŭ austriacĭ sĕ nu rĕmână nefundată şi ca nisuinţelorŭ austriace sĕ li-se pună odată o stavilă. Atuncĭ puterile arŭ puté procede la o desarmare parţială.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Autobiografia unui risipitorŭ de milióne.

In Londra a apărutŭ în dilele acestea o carte forte interesantă, intitulată: „Cum am cheltuitŭ eu 250.000 punţĭ sterlingĭ în doi anĭ de dile“. Autorulŭ ei Mr. Benzon însuşĭ este eroulŭ, care a prăpăditŭ cele 250,000 punţĭ sterlingĭ şi care acum, întorcêndu-se către publicŭ, îşĭ mărturisesce pĕcatele sale. Cartea acésta a fostŭ menită de sórte sĕ apară tocmai în timpulŭ acesta, când suntŭ nemulţămirile cele marĭ între lucrătorii din docurĭ, şi sĕ arate într'unŭ modŭ flagrantŭ raporturile periculóse, ce esistă în societatea englezéscă, între a fi sĕu peste mĕsură bogatŭ sĕu sĕracŭ lipitŭ pământului. Averea adunată de autorulŭ acestei cărţĭ, prin munca neobosită a lucrătorilorŭ din docurĭ, o risipesce elŭ în decursŭ de 2 anĭ!

Ce ironiă a sorţii! Erĭ încă milionerŭ plimbându-se într'unŭ echipagiu strălucitŭ şi privindŭ cu dispreţŭ pe trecĕtorii, carĭ se strecurau pe lângă faimosulŭ sĕu echipagiu; astădĭ însĕ sĕracŭ lipitŭ, şedêndŭ la o masă veche într'o chiliă slabŭ luminată, pune pe hârtiă faptele sale sĕvêrşite în viéţa sa trecută plină de plăcerĭ şi trândăviă!

Aicĭ se póte aplica sentinţa filosofului grecŭ Diogene, că: aceia, carĭ nu-şĭ întrebuinţéză averea lorŭ pentru scopurĭ nobile lumanitare, ci pentru plăcerile lorŭ personale, aceia se potŭ asemĕna cu pomii roditorĭ şi cu viţa de viă, carĭ puşĭ într'unŭ locŭ neroditorŭ, facŭ fructe ce servescŭ ca hrană corbilorŭ.

Totŭ aşa şi autorulŭ nostru Mr. Benzon în cartea sa se înfăţişéză înaintea marelui publicŭ, erĭ milionarŭ, astădĭ o ruină financiară, ca prin cartea sa sĕ-şĭ câştige pânea cea de tóte dilele!

Era în tómna anului 1887 pe timpulŭ festivităţilorŭ date în onórea iubileului de 50 de anĭ alŭ reginei Victoria, când pentru prima dată debută Mr. Benzon în publicŭ. Elŭ se rĕmăşi la o întrecere de cai pe 16,000 funţĭ sterlingĭ, că óre-cine va fi învingĕtorulŭ, şi într'adevĕrŭ câştigă rĕmăşagulŭ. Din timpulŭ acesta elŭ nu lipsi dela nicĭ o alergare de cai, în curêndŭ îşĭ procură unŭ grajdŭ întregŭ de cai de întrecere, rivalisândŭ astfelŭ cu cei mai însemnaţĭ şi bogaţĭ ómenĭ de sportŭ din Anglia, precum ducele de Vestminster şi lordulŭ Rothschild. Norocului îi surîse acestui cometŭ finanţiarŭ, plinŭ de cutezanţă, dér nu pe multă vreme. In curêndŭ începŭ sĕ piardă rĕmăşagŭ după rĕmăşagŭ, până când în fine se lăsă de acestea şi-şĭ luă refugiulŭ la joculŭ de hazard prin speluncile de jocŭ ale aristocraţiei. Aicĭ însĕ elŭ perdu aprópe totŭ restulŭ averei sale şi astfelŭ ajunse într'o stare de totŭ critică în privinţa financiară. Încă odată cercă sĕ-şĭ mai încerce noroculŭ la Monte-Carlo, dér şi aicĭ îi merse rĕu şi astfeliu, după cum era de prevĕdutŭ, îşĭ perdu totŭ restulŭ averei sale.

Vedemŭ aşadéră, că viaţa şi sfârşitulŭ lui Mr. Benzon nu este ceva nou nicĭ originalŭ, deórece casurĭ de risipă obvinŭ fórte adeseorĭ în viaţa de tóte dilele. Dér totuşĭ autobiografia lui Mr. Benzon stîrni interesulŭ publicului anglesŭ, care se miră, cum unŭ omŭ e în stare în decursŭ de 2 anĭ de dile sĕ risipéscă o avere de 250.000 funţĭ sterlingĭ.

In acéstă carte autorulŭ spune cetitorului, că elŭ voesce sĕ'şĭ facă o avere prin munca şi stăruinţa sa, promiţêndŭ totodată, că va fi mai prevĕdĕtorŭ în întrebuinţarea banilorŭ. Precum se vede a primitŭ o amară lecţiune.

Pe lângă acéstă morală autobiografiă mai pune înaintea publicului cetitorŭ şi o a doua morală, că adecă este mare nefericire pentru unŭ omŭ, când vine pe neaşteptate în posesiunea unei averĭ marĭ, fără ca elŭ mai înainte sĕ aibă o ideă clară despre valórea şi întrebuinţarea banului.

(După „B. Tgb.“) C. Sc.

Rusia și alegerile in Francia.

O scrisóre adresată din Petersburgŭ „Corespondenței Politice“ ḑice, că resultatulŭ alegerilorŭ în Francia e mai multŭ favorabilŭ decâtŭ vătĕmătorŭ ideii unei apropiărĭ între Francia și Rusia, cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ acéstă cestiune nu atârnă de cursulŭ politicei interne. Marea maioritate a națiunii rusescĭ, care voesce pacea, e pe deplinŭ satisfăcută de aceea, că resultatulŭ alegerilorŭ a împedecatŭ venirea la putere a unorŭ ómenĭ, carĭ pentru a-șĭ da o autoritate, ce le lipsesce, ar fi gata a arunca Francia în primejdiile unui rĕsboiu.

Turcia și Bulgaria.

„Fremdenblatt“ se ocupă de scirile date de nișce ḑiare serióse, carĭ anunță, că Pórta ia în considerațiă, din punctulŭ de vedere alŭ proprielorŭ sale interese, dorința ce are Bulgaria de a eși într'unŭ chipŭ óre-care din situația sa actuală. Fóia vieneză găsesce acéstă dorință fórte justificată și ḑice: Aceste scirĭ probéză, că Pórta înțelege exactŭ situațiunea. Dorința ce are de a descurca condițiunile, în care se găsesce Bulgaria din punctulŭ de vedere alŭ dreptului publicŭ, rĕspunde nu numai unei trebuințe de siguranță pentru Turcia, dér și unei trebuințe a Europei, care își dă tóte silințele pentru a mări garanțiile de pace și a depărta orĭ-ce elementŭ, care ar putea compromite pe acésta din urmă. Dér décă în urma unorŭ scrupule, Pórta n'ar mai voi sĕ urmeze impulsului datŭ de ómenii sĕi de statŭ, ea ar cădea într'o contraḑicere ,alŭ cărei efectŭ ar puté sĕ-i fiă simțitorŭ. Dorința ce o are Bulgaria, de a descurca situația sa, devenindŭ din ḑi în ḑi mai ardĕtóre, Pórta se va găsi în alternativa de a face posibilă regularea legală condițiunilorŭ, în carĭ se află Bulgaria, séu de a nu putea rĕspunde nicĭ intereselorŭ sale nicĭ voinței Europei. Décă în Bulgaria liniștită și satisfăcută în cererea sa cea mai vitală, Pórta e convinsă, că va găsi o garanțiă de ordine în Orientŭ și de siguranță pentru Turcia, Europa n'ar putea de locŭ recunósce motivele, carĭ determină puterea suverană a face unŭ demersŭ pentru a ajunge la acestŭ scopŭ. Décă Pórta nu refusă a recunósce pe principele Ferdinand ca principe alŭ Bulgariei, precum și starea de lucrurĭ prosperă a principatului, acestŭ faptŭ va avea o influință decisivă asupra resoluțiunilorŭ celorlalte puterĭ. Ca și Austro-Ungaria, ele n'ar puté sĕ aibă nicĭ unŭ motivŭ de a refusa aprobarea lorŭ unei acțiunĭ eventuale a puterei suzerane pe deplinŭ autorisate în vederea regulării definitive a stării de lucrurĭ în Bulgaria.

Cestiunea Cretei.

Deși cestiunea Cretei a încetatŭ de a fi unŭ obiectŭ de deosebită preocupațiă a puterilorŭ europene, totușĭ evenimentele ce se petrecŭ în aceea insulă ținŭ deșteptă atenția lumei politice, ḑice „Naționalulŭ“. Revolta s'a înăbușitŭ, dér represiunile lui Șakir-Pașa nu au luatŭ încă sfârșitŭ. Din contră o mulțime de creștinĭ zacŭ închișĭ în temniță, aceia carĭ au rĕmasŭ liberĭ suntŭ desarmațĭ și dațĭ pradă rĕsbunărei trupelorŭ otomane; scăparea nu este decâtŭ în refugiu spre munțĭ. Aceste scirĭ, primite prin firulŭ telegraficŭ, ce trece prin Atena, potŭ fi și esagerate, deși Grecii nu ar avea astăḑĭ nicĭ unŭ motivŭ de a înăspri o situațiune, pe care dînșii nu o-ar putea remedia de locŭ. Dér, chiar esagerate de ar fi aceste scirĭ, nu e mai puținŭ adevĕratŭ însĕ, că persecuțiunĭ strașnice în contra creștinilorŭ din Creta esistă și acésta ar fi in de ajunsŭ pentru iubitorii de umanitate spre a face demersurĭ în favórea nenorociților din acea insulă. Însușĭ „Standard“, organulŭ d-lui Salisbury, nu se îndoiesce de esactitatea informațiunilorŭ ce i-se transmite în acéstă privință; recunósce însĕ, că Șakir-Pașa nu a făcutŭ decâtŭ sĕ urmeze învitațiunei puterilorŭ, carĭ au cerutŭ sĕ se useze de tóte mijlócele pentru a se reprima o revoltă, care putea sluji ca pretextŭ alŭ unui conflictŭ internaționalŭ. Nu e dér de prevĕḑutŭ, ca puterile sĕ intervină acum în acéstă afacere, sĕ o redeștepte acum când o credŭ înmormêntată pentru multă vreme.

SCIRILE ḐILEI.

Șcólele de cadețĭ. In anulŭ acesta au cerutŭ fórte mulțĭ tinerĭ a fi primițĭ în șcólele de cadețĭ. Din 810 petențĭ apțĭ pentru șcólele de cadețĭ de infanteriă au fostŭ primițĭ însĕ numai 709, respinșĭ fiind ceilalțĭ din causa lipsei de locurĭ. Cele 12 șcóle de cadețĭ de infanteriă ale monarchiei numĕră aḑĭ 2200 elevĭ. Pentru șcóla de cadețĭ de cavaleriă din Mährisch-Weisskirchen s'au anunțatŭ numai 51 elevĭ, carĭ au și fostŭ toțĭ primițĭ, deórece erau mai multe locurĭ de ocupatŭ.

⁂

Afacerea Kokan. Étă în ce stadiu se află acuma afacerea acéstă scandalósă: Tribunalulŭ penalŭ din Budapesta a însărcinatŭ pe consiliarulŭ Albert *Haupt* cu cercetarea ordonată în contra fostului secretarŭ de statŭ Dr. Alexandru *Matlekovits*. Judele de instrucțiune a citatŭ ḑilele aceste pe apĕrătorulŭ lui Kokan, advocatulŭ Geza Polonyi, înaintea sa spre a'lŭ asculta în privința punctelorŭ de acusațiune, ce se enumeră în hotărîrea tribunalului, prin care se ordonă amintita cercetare. Polonyi însĕ fiindŭ absentŭ, nu i-s'a pututŭ înmâna încă citațiunea până acuma.

⁂

Sporirea datoriilorŭ micĭ pe polițe în Ungaria. A apărutŭ tocmai acum a ḑecea broșură a anuarului biuroului statisticŭ ungurescŭ, care constată, că numĕrulŭ polițelorŭ ce vinŭ în circulațiune pentru datorii micĭ cresce din anŭ în anŭ în modŭ îngrijitorŭ. S'au vêndutŭ adecă blanchete de poliță provĕḑute cu timbru de 5 cr.: 1.169,650 în 1883, 1,350,597 în 1884, 1.554,926 în 1885, 1.747,207 în 1886 și 1.975,653 în 1887. Aceste date privescŭ numai pe Țéra ungurésca, Bănatulŭ și Ardélulŭ, nu și pe Croația. Aceste polițe, pe care se dau împrumutŭ numai sume până la 75 fl., trebue că au fostŭ folosite de ómenĭ din clasa de josŭ a poporului, carĭ din causa raporturilorŭ lorŭ de avere nu potŭ lua decâtŭ împrumuturĭ micĭ.

⁂

Mortŭ din bătaiă. In ḑilele trecute amŭ adusŭ scirea, că Johann și Andreas Gusbeth, calfe de lemnarŭ, au bătutŭ cumplitŭ în séra de 3(15) Septemvre pe doi locuitorĭ din Brașovulŭ-vechiu. Acum aflămŭ, că unulŭ din acestia, anume Irimie Pascovicĭ, a muritŭ din causa ranelorŭ.

⁂

Unŭ calŭ în locŭ de primarŭ. Intr'o comună nemțéscă cu „missiune patriotică“, situată între unele comune românescĭ din cerculŭ Recașului, numită *Iozseffalva*, unŭ locuitorŭ cu numele Bergvaner a mersŭ de repețite orĭ la casa comunală, în luna presentă, ca sĕ plătéscă contribuțiune, dér nu, aflatŭ pe nime acolo: nicĭ jude, nicĭ juratŭ, nicĭ cassarŭ! (pe când în comunele românescĭ se afla încă și câte unŭ pătrarŭ de duzină de esecutorĭ, ḑice „Luminătorulŭ“). Supĕratŭ de acéstă absentare pricopsitulŭ șvabŭ merge acasă, încalecă unŭ armăsarŭ alŭ sĕu, ilŭ duce la casa comunală, ilŭ bagă în primăriă și-lŭ încuia în sală și după asta plecă acasă. Mai târḑiu, când a venitŭ judele comunalŭ și a luatŭ veste că o bidigania se mișcă prin încăperĭ, s'a spăimentatŭ ca vai de elŭ, a recuiratŭ ajutorŭ și d'abia și-au luatŭ curagiulŭ sĕ dee față cu armăsarulŭ! Constatându-se faptulŭ, Bergvanger s'a scusatŭ în următorulŭ modŭ: „fiindŭ că n'am aflatŭ pe nime, am adusŭ armăsarulŭ meu ca sĕ învețe a încassa elŭ contribuțiunea“.

⁂

Pojarŭ. In comuna Apoldulŭ-mare, în tractulŭ Mercurei, s'a ivitŭ pojarulŭ în mai multe familii. E temere sĕ nu se ivéscă în modŭ epidemicŭ.

⁂

Profanarea unui cimiteriu. Gendarmeria din Alba-regală a arătatŭ procuraturei, că în cimiteriulŭ ev. din Seregyelyes pascŭ boii preotului de acolo Emerich Konc și sluga lui scóte crucile de lemnŭ de pela morminte și face focŭ cu ele ca sĕ se'ncălḑéscă. Se făcŭ cercetare și se constată, că însușĭ preotulŭ poruncise sĕ'i ducă boii la pășune în cimiteriu. Esemplului preotului ii urmară și alțĭ locuitorĭ din satŭ și așa întregulŭ cimiteriu era scurmatŭ și murdăritŭ de boi. In contra slugii și a păzitorului cimiteriului se va aplica procedura penală, ér în contra preotului s'a făcutŭ arătare la autoritatea sa bisericéscă superióră.

⁂

Presentarea armei pentru sentinele este cassată prin noulŭ regulament de esercițiu, ce a întratŭ în vigóre dela 1 Octomvre a. c. In locŭ de a presenta arma, ca până acuma, sentinelele vorŭ prinde numai cu mâna patulŭ pușcii. când se va arăta vr'unŭ oficerŭ. A făcutŭ órecare sensațiă la palatulŭ din Viena, când publiculŭ a vĕḑutŭ pentru prima óră, că trecêndŭ împĕratulŭ pe lângă garda palatului, acésta a eșitŭ, s'a bătutŭ toba și s'a plecatŭ stégulŭ, dér soldații n'au mai presentatŭ arma înaintea monarchului, ci au făcut numai mișcarea mânei la patulŭ puscii.

⁂

Unŭ porcŭ sĕlbaticŭ viu a fostŭ prinsŭ Lunia trecută înainte de amédĭ aprópe de Feldióră de cătră unŭ locuitorŭ de acolo. Cu timpulŭ bestiile ocrotite de stăpânirea ungurésca au sĕ între în comune și chiar în casele ómenilorŭ, ca sĕ'șĭ caute jertfe.

⁂

Mortŭ prin electricitate. Unŭ casŭ de mórte până acum ne mai pomenitŭ s'a întêmplatŭ în Timișóra în Dumineca trecută, spune „Luminătorulŭ“. Unŭ servitorŭ avêndŭ ordinŭ de la stpĕpânulŭ sĕu ca sĕ curețe de paianjinĭ ferestrele morii, lucrându'șĭ lucrulŭ s'a slobodŭtŭ pré tare pe ferĕstra din catulŭ primŭ, și era sĕ alunece în josŭ. In acestŭ momentŭ de periculŭ băiatulŭ se apucă de sîrma (drotŭ) ce tocmai d'asupra ferestrii conduce electricitatea ce luminéză. La momentŭ primi nefericitulŭ o lovitură electrică atâtŭ de puternică, încâtŭ rĕmase mortŭ. și totodată cu mânile lipite de sîrmă astfelŭ că trei ómenĭ, ce ajunseră mai târḑiu, abia-lŭ putură deslipi de sêrmă, după ce primiră și dênșii câteva împunsĕturĭ bunișóre electrice din corpulŭ acățatŭ alŭ ucisului. Palmele servitorului erau arse ca cărbunele de sirma ce-o apucaseră.

⁂

Nostrificarea unui medicŭ englesŭ. Dr. Iohn Brodie, medicŭ englesŭ cu diplomă dela universitatea din Edinburgŭ, de presentŭ angajatŭ ca medicŭ la o mină de aurŭ în Baia mare, vrêndŭ sĕ practice aci medicina, se adresă ministrului ungurescŭ de instrucțiune și acesta ilŭ trimise înaintea unei comisiunĭ, care cu ajutorulŭ unui interpretŭ, deóre-ce englesulŭ scie numai limba sa maternă, sĕ'lŭ esamineze din chirurgiă, medicina internă și judiciară, și higiena publică. Interpretulŭ traducea întrebările censorilorŭ în englesesce și apoi rĕspunsurile medicului în ungurésce. Resultatulŭ a fostŭ, că englesulŭ a fostŭ aprobatŭ de comisiune. Actele s'au înaintatŭ la ministerŭ.

⁂

Invasiune de servitóre în Praga. După plecarea regimentului de infanteriă Nr. 35 din Pilsen în noua sa garnisónă la Praga, vre-o 150 de servitóre arătară stăpânilorŭ lorŭ, că esŭ din serviciu și plecară la Praga în noua garnisónă a regimentului, ca sĕ servéscă acolo.

⁂

Vreme tare, de credei că se rupe cerulŭ, a fostŭ Mercurĭ nóptea spre Joi. Fulgerile și tunetele urmau fără întrerupere, ploua de vĕrsa și bătea vêntulŭ cu putere. Prin unele părțĭ a căḑutŭ și grindină.

Corespondența „Gaz Trans.“

Tohanulŭ vechiu, 27 Sept. 1889.

Vĕ rogŭ pré multŭ a publica următórele șire ca rĕspunsŭ la corespondința d-lui N. Groza din 10 Septemvre 1889 apărută în Nr. 205 a multŭ prețuitului ḑiarŭ „Gazeta Transilvaniei.“

Mĕ prinde mirarea, cum d-lŭ N. Groza ca omŭ bĕtrânŭ în Tohanulŭ vechiu are cutezanța a publica și susține nisce neadevĕrurĭ atât de grosolane. D-sa declară mai ântâiu că nu este adevĕratŭ că alegerea *nu* s'a făcutŭ cu aclamațiune. Eu celu puținŭ sciu, că la o alegere când numai unulŭ este contra, alegerea nu mai este cu aclamațiune. La alegerea scaunului scolasticŭ a protestatŭ contra modului de alegere și și contra alegerii unorŭ membri, D-lŭ preotŭ G. Tomasu și cu D-sa și alții. Decĭ alegerea nu a mai pututŭ fi cu aclamațiune. Se vede trĕba, că d-lŭ Groza nu pricepe cuvêntulŭ *„aclamațiune.“*

Mai departe susține d-lŭ Groza, că d-lŭ Ioanŭ Vladŭ a propusŭ membri în scaunulŭ scolasticŭ. Acésta încă este unŭ neadevĕr, deórece însușĭ d-lŭ Groza a predatŭ d-lui Proto-pretore unŭ biletŭ pe care erau scrise numele membrilorŭ din scaunulŭ scolasticŭ.

Ce atinge dialogulŭ între d-lŭ Proto-pretore și învĕțătorulŭ N. Popŭ, eu susținŭ cele ce s'au scrisŭ în corespondința apărută în Nr. 189. Artic. de lege XXXVIII § 117 din 1868 spune, că învĕțătorii își alegŭ unŭ representantŭ. Ei bine, sĕ fi lasatŭ pe d-nii învĕțătorĭ sĕ'șĭ alégă ei unŭ representantŭ, ér nu sĕ-i siléscă a vota. Cu acestea declarŭ cuvintele d-lui Groza cu privire la dialogulŭ între d-lŭ Proto-pretore și d-lŭ învĕțătorŭ ca neadevĕrate.

Susține apoi d-lŭ Groza, că representanții comunalĭ s'au conchematŭ cu 48 de óre mai 'nainte de ședință. Acésta éră este neadevĕrŭ și ca dovadă mĕ provocŭ la lista de conchemare. Mai departe susține d-lŭ Groza, că nu este adevĕratŭ, că protocolulŭ s'a subscrisŭ de membri de încredere, carĭ n'au fostŭ de față de alegere. Acésta încă este neadevĕrŭ. Dovadă eclatantă este înprejurarea, că d-lŭ preotŭ I. Pandrea a subscrisŭ protocolulŭ la rugarea d-lui protopretore, fără de a fi de față la alegere, deórece pe timpulŭ alegerei a fostŭ în sf. biserică celebrândŭ vecernia. D-lŭ preotŭ I. Pandrea a făcutŭ verbalŭ observarea, că D-sa nu a fostŭ de față la alegere. La asta d-lŭ protopretore îi replică, că acésta nu are a face nimicŭ!

Mai departe susținŭ, că d-lŭ preotŭ Tomasu și împreună cu D-sa și alții au protestatŭ contra alegerei. Ambele cererĭ au fostŭ respinse. Fiindcă protestulŭ a fostŭ respinsŭ din partea d-lui Proto-pretore, la ședință, mai mulțĭ grănițerĭ (în numĕrŭ de 17), cărora le zace la inimă viitorulŭ școlei românescĭ, au făcutŭ unŭ *contra-protestŭ* și acesta împreună cu protestulŭ s'a trimisŭ preturei brânene spre înaintare mai departe. Resoluțiune la acestea încă n'a urmatŭ nimicŭ*).

Ce privesce persóna d-lui protopretore, póte sĕ fiă de natură blândă și nobilă, și póte și nu. Nu am dubitatŭ nicĭ de una nicĭ de altă, căcĭ nu'lŭ cunoscŭ mai deaprópe. Alții ilŭ vorŭ cunósce mai bine decâtŭ mine!

Se ḑice în corespondința, că D-lŭ protopretore a esplicatŭ din cuvêntŭ în

*) In Nr. de Dumineca trecută alŭ „Gazetei“ amŭ impărtășitŭ, că din ordinulŭ căzăcescŭ alŭ inspectorului școlarŭ ung. s'au respinsŭ protestele. — Red.

cuvêntŭ tóte ordinațiunile și-și protocolulŭ. Eu am fostŭ de față la alegere și sciu, că d-lŭ protopretore a deșchisŭ ședința aducêndŭ la cunoscință, că a venitŭ în comună în urma unui ordinŭ ca sĕ alégă scaunŭ școlasticŭ nou, ér la finea ședinței a rugatŭ pe membrii presențĭ sĕ'șĭ procure legea din 1868, căcĭ D-sa nu o mai scie, deórece nu a luat'o de multŭ în mână.

Se dice în corespondență, că d-lui Tomasŭ nu i-s'a primitŭ protestulŭ deórece nu a fostŭ plenipotențiatŭ din partea grănițerilorŭ. Audĭ acolo! Eu sciu că d-lŭ Tomasŭ este representantŭ comunalŭ și ca atare este și representantele locuitorilorŭ, carĭ toțĭ suntŭ grănițerĭ dela celŭ mai micŭ până la celŭ mai mare, afară de veneticĭ.

Mai departe, ca sĕ nu fiă în rătăcire d-lŭ corespondentŭ, îĭ spunŭ, că greșesce multŭ prin cuvintele din urmă ale corespondenței deórece eu, ca *„bravulŭ D-sale grănițerŭ“* nu am fostŭ și nu suntŭ capulŭ nicĭ unei clice și nicĭ nu m'am interesatŭ de chimirulŭ meu pe spatele *„mai multorŭ grănițerĭ“*, deórece din copilăria mea am fostŭ totŭ absentŭ pe la școlĭ. Afară de aceea eu ca „bravulŭ D-sale grănițerŭ“ am călĕtoritŭ mai multŭ ca D-sa, simtŭ românesce mai multŭ ca D-sa și póte și de binele Românilorŭ și alŭ grănițerilorŭ românĭ mĕ interesezŭ mai multŭ ca D-sa. Câtŭ de multŭ sêmte D-sa românesce se vede și de acolo, că D-sa nu numai n'a protestatŭ, ci a credutŭ de bine a se supune orbesce ordinelorŭ jupânilorŭ dela stăpânire.

Octavianŭ Popŭ.

Vinurile române la esposiția din Parisŭ.

„La Revue Vinicole“, unulŭ din cele mai autorisate diare din Parisŭ, publică următorulŭ importantŭ articolŭ sub iscălitura d-lui H. Devienne, unulŭ din redactorii sĕi:

„Esposiția de vinurĭ, preveniņță română, este din cele mai importante. Ea nu cuprinde mai puținŭ de 60 esposanțĭ. Printre produsele expuse se observă vinurĭ de Odobeștĭ, de Cotnarĭ, de Socŭ, de Odobŭ, de Uricŭ, de Cozmŭ, de Tămăiósă, de Brandura, de Nicoreștĭ, de Drăgășanĭ, de Strehaia etc., carĭ tóte se bucură de o reputațiă meritată.

România produce rachiurĭ, carĭ se asémănă cognacurilorŭ nóstre, carĭ suntŭ cu dreptŭ cuvêntŭ apreciate, și rachiurĭ de prune de unŭ gustŭ remarcabilŭ. D. Niculeanu, membru în comitetulŭ naționalŭ alŭ Exposițiunei Universale, a datŭ asupra viniculturei din România informațiunĭ detailate, carĭ permitŭ a ne da sémă exactă de situația venicolă a acestei țĕrĭ.

Din tóte ramurile de industriă agricolă, viticultura, prin întinderea și desvoltarea ce a luat'o adĭ, e considerată ca una din cele mai principale ale agriculturei române.

Vinulŭ ocupă alŭ doilea locŭ printre produsele, carĭ caracterisă agricultura acestei țĕrĭ în generalŭ.

Viticultura dela 1867, când pentru prima óră a fostŭ representată la Exposițiă, a luatŭ unŭ avêntŭ cu totulŭ surprindĕtorŭ și causele, carĭ au contribuitŭ la acéstă repede desvoltare, se potŭ atribui creării unui mare numĕrŭ de căi de comunicațiă, întinderii căilorŭ ferate în tóte unghiurile țĕrei, care facilitéză transacțiuniie, și în fine protecțiunii ce s'a acordatŭ industrielorŭ născênde prin diferitele tratate de comerțŭ, care au pusŭ România în rapórte comerciale cu țĕrile strĕine.

Viile României se găsescŭ în generalŭ situate pe colinele și ridicăturile, carĭ forméză ultimele ramificațiunĭ ale Carpațilorŭ; ele constitue unŭ lanțŭ, care, plecândŭ dela una din estremitățile țĕrei (Turnu-Severinŭ), merge pănă la cealaltă (Dorohoi). Zona viilorŭ nu e de locŭ bine definită, pentru că tóte departamentele riverane ale Dunării și Prutului posedŭ vii rĕspândite pe suprafața lorŭ. Cu tóte astea, viile României, cu câteva escepțiunĭ, potŭ fi împărțite în două regiunĭ, carĭ suntŭ: 1). Regiunea colinelorŭ și eminențelorŭ, la calea ferată centrală pănă la Carpațĭ; 2) Regiunea câmpiei cuprinse între acéstă cale și Dunăre.

Diferința de calitate a vinurilorŭ ce le producŭ aceste două regiunĭ e destulŭ de însemnată, cu tóte că formațiunea geologică și clima suntŭ identice, celŭ puținŭ pentru o mare parte din ele. Calitatea superióră a vinurilorŭ din regiunea eminențelorŭ se datoresce mai ântêiu composițiunei variate a terenurilorŭ, apoi espunerii lorŭ, înălțimei și în fine varietățilorŭ viei. Vinurile produse în regiunea colinelorŭ suntŭ mai alcoolice, mai puținŭ bogate în taninŭ și ceva mai accide decâtŭ celelalte; ele întrunescŭ cu tóte astea calitățĭ cu totulŭ superióre pentru consumațiune. Considerate în generalŭ, vinurile române au multă afinitate cu ale Austro-Ungariei, Rinului, Rousillonului.

Cele mai însemnate vii ale țĕrei suntŭ cele de:

Cotnarĭ, districtulŭ Iașĭ, care produce vinŭ albŭ;

Nicorescĭ, districtulŭ Tecucĭ, care produce vinŭ escelentŭ roșu închisŭ, roșu și albŭ;

Odobeștĭ, districtulŭ Putna, care produce vinŭ escelentŭ albŭ și roșu închisŭ;

Dealu-Mare, districtulŭ Prahova, care produce vinŭ escelentŭ albŭ și roșu;

Drăgășanĭ, districtulŭ Râmniculŭ Vâlcea, care produce escelente vinurĭ albe și puținŭ de celŭ roșu;

Golulŭ Drăncea și Oravița, districtul Mehedințĭ, care produce vinŭ escelentŭ roșu închisŭ și roșu.

Afară de aceste șépte centre principale vinicole, România posede încă următórele remarcabile vii:

Panciu, districtulŭ Putna, care produce vinŭ albŭ și roșu închisŭ;

Sărata, districtulŭ Buzĕu, care produce vinŭ roșu închisŭ și roșu;

Plenitza, Simnicŭ și Carcea, districtulŭ Doljŭ, care produce vinŭ albŭ, roșu și roșu închisŭ;

Rogova, Bresnița și Poroina, districtulŭ Mehedințĭ, carĭ producŭ vinŭ roșu închisŭ și roșu;

Socola, districtulŭ Iașĭ, care produce vinŭ albŭ;

Gréca și Topeștĭ, districtulŭ Vlașca, care produce vinŭ albŭ și roșu;

Drăgușanĭ, districtulŭ Tecuci, care produce vinŭ roșu închisŭ, roșu și albŭ;

Drăgănescĭ, districtulŭ Oltŭ, care produce vinŭ roșu;

Greaca și Costeștĭ, districtulŭ Tutova, care producŭ vinŭ albŭ și roșu;

Hușii, districtulŭ Fâlciu, care produce vinŭ albŭ și roșu;

Bădilă, Nicolițelŭ, Cadulŭ și Isaccea din Dobrogea, carĭ producŭ vinŭ albŭ și roșu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Belgradŭ, 4 Octomvre. — Maioritatea membrilorŭ Scupcinei e declaratŭ, că la casŭ când regina Natalia n'ar primì până la deschiderea camerei condițiunile ce i le-a propusŭ guvernulŭ, ei vorŭ vota o lege, prin care sĕ i-se interdică reginei Natalia de a mai locui în Serbia. Se dice, că adĭ séu mâne Regina va avé o întêlnire cu regele Alexandru.

Amsterdam, 4 Octomvre. Guvernulŭ a espulsatŭ pe toțĭ delegații englesĭ, carĭ au ațîțatŭ pe lucrătorĭ.

DIVERSE.

O călĕtoriă aventurósă a unei pisicĭ. Speditorulŭ Kohn din Viena, care e stabilitŭ în Bäckerstrase, a expedatŭ în dilele trecute o ladă cu marfă fină de lucsŭ la Constantinopole. Lada era cu mare îngrijire căptușita cu tărêțe de lemnŭ. După o călĕtoriă de 15 dile, ajunse lada în Constantinopole. Acolo când fu deșchisă, sărì din ea o pisică afară. Pe semne acéstă pisică a întratŭ în timpŭ de pausă, când se înpacheta, în tărîțe, și astfelŭ nu a mai pututŭ eșì afară. Cu tótă călĕtoria ei îndelungată pisica nu arătà mare slăbiciune din causa postului ce l'a ținutŭ, căcĭ ea sărì cu putere în fața amploiatului dela vamă și îlŭ sgârià binișorŭ. După cum se spune acéstă pisică, care a arătatŭ atâta poftă de călĕtoriă, se află acum în filiala firmei susŭ numite.

Unŭ parlamentŭ în miniatură. In miculŭ principatŭ Reuss, alŭ cărui domnitorŭ în timpulŭ de față este principele Enricŭ alŭ XXII, se vor face în dilele acestea alegerile pentru camera deputaților, care constă din patru membri. Pentru aceștia vorŭ candida optŭ supușĭ ai principelui, și anume patru socialŭ-democrațĭ, doi conservatorĭ și doi progresiștĭ. Dintre cei patru socialŭ-democrațĭ doi suntŭ cârciumarĭ.

Șahulŭ Persiei în mânăstire. După cum se anunță din Tiflis, Șahulŭ în călĕtoria sa către Teheran trecù prin Ecimiadzin, pentru ca sĕ-lŭ vadă pe Catolicosulŭ Armenilorŭ (capulŭ supremŭ alŭ bisericei armene) în renumita lui mânăstire. Prin acésta Șahulŭ voì sĕ arate, că de aicĭ înainte toțĭ supușii sĕi vorŭ avé egale drepturĭ cetățenescĭ.

Unica glumă a lui Washington. Washington, părintele uniunei americane, era unŭ bărbatŭ fórte seriosŭ. Despre elŭ se istorisesce, că în tótă viéța sa sĕ fi făcutŭ numai o singură glumă. In decursulŭ pertractărilorŭ primului congresŭ, cu privire la înființarea unei armate de aliațĭ, propuse unŭ membru, că armata sĕ nu trécă peste cifra de 3000 ómenĭ. Audindŭ acésta Washinton propuse, ca sĕ se ia unŭ conclusŭ unanimŭ, că nicĭ unei armate mai marĭ de 2000 ómenĭ sĕ nu-i fie ertatŭ a călca pămêntulŭ țĕrei sale. Unŭ rîsŭ generalŭ isbucnì în sală și prima propunere fù respinsă.

Etate înaintată. Din Sofia se scrie: Comuna bulgară Hagi Oglow Bazargik, în ținutulŭ Varnei, se pare că este cu deosebire favorisată de climă. Dintre mai mulțĭ locuitorĭ, a cărorŭ nașcere cade în secululŭ trecutŭ, cei mai bătrânĭ suntŭ Kotzo Christof și Hagi Ivanoff. Celŭ dintâiu e de 130 de anĭ. Elŭ are unŭ fiu de 80, unŭ nepotŭ de 50 și unŭ strănepotŭ de 20 de anĭ. Hagy Ivanoff este de 124 de anĭ, și are unŭ fiu în etate de 65 de anĭ, care este membru alŭ sobraniei bulgare, și unŭ nepotŭ de 20 de anĭ. Cei doi bĕtrânĭ suntŭ sănătoșĭ și, cu tótă etatea lorŭ înaintată, se ocupă cu economia câmpului. Cei doi strănepoțĭ amintițĭ mai susŭ servescŭ ca soldațĭ în primulŭ regimentŭ de cavaleriă din Sofia.

Unŭ succesŭ nou alŭ lui Eiffel. „Constructorulŭ colosalului turnŭ de ferŭ înaltŭ de 300 de metri a resolvatŭ cu norocŭ o problemă nouă fórte interesantă. In dilele acestea s'a ținutŭ o conferință scientifică în atelierulŭ dela Levallois-Perret în presența ministrului de rĕsboiu Freycinet și a mai multorŭ oficerĭ superiorĭ, precum și a mai multorŭ membri ai congresului căilorŭ ferate. In acéstă conferință s'a esaminatŭ unŭ podŭ pentru calea ferată, care se póte descompune. Acéstă construcțiune a obținutŭ celŭ mai strălucitŭ succesŭ. Podulŭ e de o greutate de 86 tone, este de oțelŭ și e menitŭ sĕ substitue, atâtŭ în timpŭ de rĕsboiu câtŭ și în timpŭ de pace, podurile stricate ale căilorŭ ferate. Toțĭ cei de față felicitară pe Eiffel, pentru noua invențiune.

O modă practică. Din Parisŭ se scrie: Adeseorĭ se întêmplă, că móre cineva în familiă, tocmai când ți-ai cumpĕratŭ o manta séu vr'o jachetă colorată. Nouĕ bărbaților ne este unŭ lucru ușorŭ, ca sĕ jelimŭ, n'avemŭ decâtŭ sĕ ne punemŭ o bucată de zăbranicŭ pe pălăriă și doliulŭ e gata. Cu totulŭ alceva este însĕ la dame, la dênsele e mai greu, de aceea s'au decisŭ damele din Parisŭ, ca la cas décă a muritŭ vre-o rudă mai îndepărtată, sĕ pórte, tocmai ca oficerii, la brațulŭ stêngŭ o fășiă de zăbranicŭ. Și într'adevĕrŭ pe stradele Parisului vedĭ dame, carĭ jelescŭ îmbrăcate în rochii de colóre deșchisă avêndŭ pe brațulŭ stêngŭ fășia de zăbranicŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Belgradŭ, 2 Octomvre. Regele Alexandru a declaratŭ, că fără voia și scirea tatălui sĕu nu va avea întrevederea cu mumă-sa, regina Natalia.

Belgradŭ, 2 Octomvre. D. Gruicĭ, președintele consiliului, însărcinat de guvernŭ a negocia cu ex-regina Natalia, a avutŭ cu regina două conferințe carĭ au rĕmasŭ fără resultatŭ. Metropolitulŭ Mihailŭ se încércă a face o învoială.

Berlinŭ, 2 Octomvre. Se asigură, că guvernulŭ va presenta Camerei unŭ proiectŭ de împrumutŭ de 260 milióne, pentru a acoperi cheltuelile militărescĭ.

Parisŭ, 2 Octomvre. Comisarul rusŭ alŭ Exposiției a adresatŭ Țarului o telegramă de felicitare cu ocasia celorŭ 610 recompense ce s'au acordatŭ exposanțilorŭ rușĭ. Țarulŭ a multămitŭ comisarului prin telegramă.

Berlinŭ, 2 Octomvre. Generalulŭ de Schweinitz, ambasadorŭ alŭ Germaniei la Petersburg, e așteptatŭ la Berlinŭ unde vine probabilŭ pentru a asista la întrevederea Țarului cu împĕratulŭ.

„Gazeta Germaniei de Nord“ ia actŭ de articolele publicate de diarele austriace asupra intențiuniĭ ce ar avea Poarta de a recunósce pe principele Ferdinand ca principe alŭ Bulgariei. Fóia berlineză adaugă, că acéstă știre merită credință.

„Vossiche Zeitung“ dice din partea sa, că Germania se arată acum mai favorabilă ideei de a recunósce pe principele Ferdinand.

Parisŭ, 20 Octomvre. Scirĭ venite din Londra anunță, că orleaniștii refusă a continua a da fondurĭ și că generalulŭ Boulanger voiește sĕ emigreze în Egipt.

D. Rochefort a adresatŭ unŭ nou manifestŭ 'alegĕtorilorŭ din Belleville, îndemnându-i a'lŭ alege. Manifestulŭ se sfîrșește prin aceste cuvinte: Josŭ cu hoții!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 3 Octomvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.45	Vênd.	9.47
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.41
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.47	„	9.47
Lire turcescĭ - - -	„	10.72	„	10.76
Imperialĭ - - - -	„	9.72	„	9.74
Galbinĭ	„	5.58	„	5.61
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	.—	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.—	„	—.—
Mărcĭ germane - -	„	58.20	„	58.50

Discontulŭ 10—12% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Octomvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	99.90
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	114.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	—.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	87.80
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	—.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	—.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	—.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	—.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ	
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.65
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.75
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.55
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	138.—
Acțiunile băncei austro-ungare - -	922.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	316.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	405.75
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.49
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	58.55
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.95

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelaratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	3.40		
Budapesta	8.31	9.20	3.10	6.10
Szolnok	11.20	11.25	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	1.04	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	2.30	8.46	1.51
			9.18	2.11
Várad-Velencze		2.35	9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli		2.42	9.44	2.32
Mezö-Telegd		3.00	10.21	2.55
Rév		3.31	11.38	3.38
Bratca		3.50	12.16	4.01
Bucia		4.05	12.54	4.23
Ciucia		4.24	1.57	4.49
Huiedin		4.56	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş		5.26	4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel		5.49	4.58	6.38
Cluşiu		6.14	5.26	6.56
	11.05			7.15
Apahida	11.23	6.30		7.48
Ghiriş	12.44	7.29		9.13
Cucerdea	1.27	7.53		10.04
Uióra	1.34			10.12
Vinţulu de susu	1.42	8.02		10.19
Aiud	2.07	8.21		10.45
Teiuşŭ	2.26	8.43		11.34
Crăciunelu	3.11	9.05		12.11
Blaşiu	3.24	9.18		12.29
Micăsasa	3.54	9.40		1.10
Copşa mică	4.09	9.53		1.30
Mediaşŭ	4.39	10.08		2.14
Elisabetopole	5.11	10.32		2.54
Sighişóra	5.45	11.07		3.35
Haşfalĕu	6.12	11.22		4.07
Homorodŭ	7.32	12.31		5.54
Ágostonfalva	8.17	1.02		6.39
Apatia	8.37	1.20		7.13
Feldióra	9.06	1.40		7.45
Braşovŭ	9.45	2.34		8.32
	accelerată 5.32			
Timişŭ	6.17	3.17		
Predealŭ	6.49	3.48		
Bucurescĭ	9.35	9.35		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucurescĭ		7.30	7.30	*)
Predealŭ		12.50	12.50	5.03
Timişŭ		1.19	1.19	6.22
Braşovŭ	—.—	—.—	2.15	7.23
	4.54	2.15	7.[illegible]	
Feldióra	5.37	2.47	7.44	
Apaţa	6.15	3.07	8.00	
Ágostonfalva	6.43	3.22	8.29	
Homorodŭ	7.31	3.56	9.07	
Haşfalĕu	9.09	5.07	10.34	
Sighişóra	9.33	5.28	10.46	
Elisabetopole	10.02	5.57	11.09	
Mediaşu	11.04	6.19	11.35	
Copşa mică	11.24	6.33	12.19	
	11.39	6.47	11.59	
Micăsasa	11.57	7.09	12.15	
Blaşiu	12.30	7.20	12.43	
Crăciunelŭ	12.45	7.47	12.55	
Teiuşŭ	1.13	8.05	1.07	
Aiudŭ	2.18	8.23	2.11	
Vinţulu de susŭ	2.48	8.33	2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14	9.04	2.46	
Ghirişŭ	4.01	10.04	3.27	
Apahida	5.28	10.41	4.47	
Cluşiu	5.56	10.57	5.08	
	6.45			8.—
Nădăşelŭ	7.06	11.20		8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireşŭ	7.37	11.54		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	12.24		10.51
Ciucia	9.04	12.36		12.16
Bucia	9.20	12.48		12.50
Bratca	9.37	1.03		1.19
Rév	9.55	1.29		2.—
Mezö-Telegd	10.20	1.43		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47	1.49		3.36
Várad-Velencze	10.57	2.04		3.52
Oradea-mare	11.04			4.03
	11.19	3.27	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	5.10	1.23	7.30
Szolnok	3.31	7.06	3.29	11.51
Budapesta	6.30	8.40	7,45	9.55
Viena	1.40	1.40	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişu	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Berzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasada		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulu de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotu	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşenĭ	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulu nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóra	8.56

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.35

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Şeica mare		2.38	5.05
Lómneşu		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşu	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Pisk.)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Notă: Numerii încuadraţi cu nii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.